

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. május 17.

SPANYOL NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Általános útmutató

1. Jó megoldásként csak a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE
COMPRESIÓN LECTORA

Általános útmutató

1. A feladatokat tartalmi szempontok alapján kell értékelni, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is. (Amennyiben a feleletválasztós tesztben a vizsgázó egynél több megoldást karikázott be, megoldása értékelhetetlen.)

Részletes útmutató**I. (8 pont)**

A cél az eredeti szöveg teljes rekonstruálása, mégsem a mondatoknak a szövegben elfoglalt helyét, hanem a mondatok közötti kapcsolatok megtalálását pontozzuk. Jó megoldásként tehát csak az fogadható el, ha a jelölt az adott mondatot az előtte álló vagy az őt követő mondathoz, szövegrészhez helyesen rendelte hozzá.

Ennek megfelelően:

C-I.....1 pont	F-D.....1 pont	E-B.....1 pont
I-G.....1 pont	D-A.....1 pont	B-H (vagy H az utolsó helyen)...1pont
G-F.....1 pont	A-E.....1 pont	

Teljesen helyes megoldás:

(0)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
C	I	G	F	D	A	E	B	H

II. (5 pont)

(0)	9.	10.	11.	12.	13.
C	A	B	D	E	F

III. (12 pont)

23	alimentación	(0)	de	16	impulsores	18	residuos
21	asentamiento	X	en	14	pretende	17	simultáneamente
24	biocombustible	15	habitable	25	previsto	19	sostenible
20	contribuirán	X	habitación	22	renovables	X	vista

IV. (5 pont)

	VERDAD	FALSO
(0) La disciplina y el fuerte sentido del orden desarrollado en su trabajo bibliotecario le ayudó a Mary Ann a sobrevivir la situación.	☒	☐
26) Los dos montañeros la encontraron en perfecto estado físico.	☐	☒
27) Al convencerse de que no había ninguna trampa, los dos jóvenes llamaron por su móvil al equipo de rescate de la Guardia Civil.	☐	☒
28) Mary Ann pudo mantener el equilibrio mental y físico gracias a sus rutinas y sus conocimientos sacados de las lecturas.	☒	☐
29) Estaba convencida que le iban a salvar y este optimismo también se convirtió en rutina.	☒	☐
30) Después de violar casi todas las reglas de los excursionistas que les ayudan a evitar las pérdidas en las montañas Mary Ann tomó buenas decisiones para sobrevivir.	☒	☐

NYELVHELYESSÉG
COMPETENCIA LINGÜÍSTICA

Általános útmutató

- 1. A nyelvhelyességi vagy helyesírási hibával leírt megoldás nem fogadható el!**
- 2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.** (Amennyiben a feleletválasztós tesztben a vizsgázó egynél több megoldást karikázott be, megoldása értékelhetetlen.)

Részletes útmutató**I. (8 pont)**

(0)	A
1.	desde/de/en
2.	después
3.	A
4.	de
5.	con
6.	a
7.	Entre/En
8.	por

II. (12 pont)

(0)	c
9.	d
10.	a
11.	b
12.	b
13.	d
14.	d
15.	c
16.	a
17.	b
18.	c
19.	c
20.	d

III. (10 pont)

(0)	<i>tenía</i>
21.	Era
22.	Lo
23.	Se
24.	fue
25.	desde
26.	ellos/esos/estos
27.	ni
28.	dos
29.	estaban
30.	como

IV. (7 pont)

(0)	<i>estaba</i>
31.	tendría
32.	descartara/descartase
33.	anhelaba
34.	acabarían
35.	pudiera/pudiese
36.	descartara/descartase
37.	había dado/daba

NYELVHELYESSÉG**Átszámítási táblázat**

Feladatpont	Vizsgapont
37	30
36	29
35	28
34	28
33	27
32	26
31	25
30	24
29	24
28	23
27	22
26	21
25	20
24	19
23	19
22	18
21	17
20	16
19	15

Feladatpont	Vizsgapont
18	15
17	14
16	13
15	12
14	11
13	11
12	10
11	9
10	8
9	7
8	6
7	6
6	5
5	4
4	3
3	2
2	2
1	1
0	0

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**COMPRESIÓN AUDITIVA****Általános útmutató**

1. A feladatokat tartalmi szempontok alapján kell értékelni (minden tartalmilag megfelelő válasz elfogadható), azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is. (Amennyiben a feleletválasztós tesztben a vizsgázó egynél több megoldást karikázott be, megoldása értékelhetetlen.)

Részletes útmutató**I. (8 pont)**

(0)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
c	b	b	d	a	c	c	a	d

(0) ¿Cuántos socios tiene Somenergía?

- a) Por el momento la organización sólo está reclutando a socios.
- b) Unos nueve mil.
- ☒ c) **Casi novecientos.**
- d) Los holandeses residentes en Cataluña.

La solución correcta es la c.

1. ¿Cuál es el objetivo de Somenergía?

b) Promover proyectos de electricidad limpia.

2. ¿De quién era la idea de constituir una cooperativa de consumidores de energía verde?

b) De un holandés que en aquel momento vivía en Cataluña y entonces era profesor de la universidad de Gerona.

3. ¿Pagan alguna suma los socios para pertenecer a la cooperativa de consumidores de energía?

d) Pagan 100 euros.

4. ¿Qué tipos de energías de producción ecológica fomenta la cooperativa Somenergía?

a) Apoyan los proyectos de las más diversas fuentes renovables.

5. ¿Para cuántas familias producirá energía su primera inversión, una cubierta fotovoltaica?

c) Para unas 40 familias.

6. ¿Cuánto costará la inversión?

c) 260 000 euros.

7. ¿En cuánto tiempo se amortizará la inversión?

a) En menos de 10 años.

8. ¿Por qué quieren evitar los miembros de la cooperativa el uso de energía a base de carbón y la quema de gas?

d) Para evitar el calentamiento y para prevenir la generación de residuos en las centrales nucleares.

II. (8 pont)

A válaszoknak a lényeges információkat kell tartalmazniuk, nem szükséges az eredeti szöveg szó szerinti visszaadása. Ahol a kulcs több lehetőséget ad meg – ha a feladat másképp nem rendelkezik –, elég egy lehetséges megoldás beírása.

(0) Año de la legalización del matrimonio para personas del mismo sexo: 2005	11. Nace fuera de matrimonio: uno de cada tres niños	14. El número de las comunidades autónomas que tienen leyes sobre la convivencia: 13
9. Según el censo de 2001 el número de parejas de hecho es: más de medio millón	12. En 1995 más del 20 % de las mujeres que convivían tenían: nivel educativo alto/trabajo remunerado	15. La primera autonomía que en 1998 aprobó una ley sobre la convivencia fue: la catalana
10. Según el censo de 2001 el número de matrimonios era: casi nueve millones	13. La convivencia es más frecuente: en ciudades/ entre hijos de divorciados/ entre los más jóvenes / entre personas que ya vivían fuera de la casa de sus padres	16. El número de los matrimonios es cada vez menor desde: 2005

III. (8 pont)

	VERDAD	FALSO
(0) El manchego, el queso más conocido de España, es de leche de oveja, de sabor picante, ácido y salado.	☒	☐
17) Idiazábal, es de leche de oveja, se madura entre 4 y 8 meses, y cuesta aproximadamente 50 euros el kilo.	☒	☐
18) Cabrales, es un queso blanco, de cuatro tipos de leche, de pasta blanda, de sabor picante.	☐	☒
19) Mahón. Es de leche de vaca, de forma redonda, de olor poco intenso. Su precio es de 28 euros el kilo.	☐	☒
20) Majorero. Es de leche de cabra, de forma cilíndrica, muy graso y su precio es alrededor de 30 euros.	☒	☐
21) Grazalema. Es un queso de leche de oveja y de cabra de forma cilíndrica y es de textura firme.	☒	☐
22) Zamorano. Es de leche cruda de oveja, se madura durante un año y los más curados son más grasos.	☒	☐

23) Las Garmillas. Es un queso fresco, sólo se puede consumir durante dos semanas, es de medio kilo y la unidad cuesta 13 euros.	☒	☐
24) San Simón de Costa. Forma similar al queso de tetilla, de color más claro, porque no se ahúma. Para elaborarlo se usa leche de cabra.	☐	☒

A hangfelvételen hallott szövegek

I.

Nace la primera cooperativa española de producción y consumo de energía verde: Somenergía. Uno de sus objetivos será promover exclusivamente proyectos de electricidad limpia, con financiación de los socios para venderla en el mercado mientras que, en paralelo, sus socios tendrán energía con la garantía de que procede de una fuente renovable. En España, ahora, la gran mayoría de grandes empresas comercializadoras y distribuidoras de electricidad no ofrecen a sus clientes la posibilidad de abastecerse con energía procedente de fuentes limpias. Éste es el primer intento relevante de los consumidores para cambiar la actual situación.

La cooperativa, Somenergía, formalizada el pasado mes de diciembre, está integrada ya por 865 socios de toda España, y su número va en aumento. La acogida ha sido espectacular. La idea de constituirla surgió de Gijsbert Huijink, un holandés afincado en Cataluña, profesor en aquel momento de la Universidad de Gerona que quería invertir en alguna cooperativa de energías renovables como las que conocía en su país. Empezó a preguntar e indagar, y vio que no había ninguna iniciativa similar en España. Huijink es ahora vicepresidente de la cooperativa, y los socios que participan han hecho aportaciones de 100 euros al capital social.

La primera misión de Somenergía es impulsar proyectos en las diversas fuentes de producción ecológica, para lo cual se desarrollarán planes en el campo de la energía solar, fotovoltaica, térmica y eólica, en el aprovechamiento de restos forestales, biomasa y minihidráulica, entre otros. Los promotores quieren centrar su actividad en instalaciones de poco impacto ambiental y, por esa razón, el primer proyecto será la construcción de una cubierta fotovoltaica en una instalación industrial en Lérida, que permitiría producir electricidad para unas 40 familias. La planta, de una potencia de 100 kW, es de una inversión de 260.000 euros, que esperan amortizarla en nueve años y medio. También quieren promover un miniparque eólico con un solo aerogenerador, de una potencia de 2 MW, aunque aún no hay un municipio candidato.

Eduardo Quintana, uno de sus promotores, destaca que la cooperativa nace del compromiso y de la inquietud de sectores sociales que, “por razones éticas y de sostenibilidad”, desean consumir electricidad “pero evitando el uso del carbón y la quema de gas” para evitar el calentamiento y prevenir la generación de residuos en las centrales nucleares. “La cooperativa nos permite un modelo más democrático, en el que los usuarios toman las decisiones”.

(La Vanguardia – 07/08/2011 – Antonio Cerrillo)

II.

Algunas parejas de hecho escuchan la pregunta con frecuencia: “¿Por qué no te casas?” La respuesta suele ser un “porque no quiero”. En cambio, el matrimonio, la pauta tradicional y desde 2005 abierta a las personas del mismo sexo, reporta beneficios automáticos. Pero no todo es cuestión de derechos. También están las libertades.

“Cuando se preguntan los motivos para casarse, la respuesta siempre es la misma: porque nos queremos”, señala Gerardo Meil, catedrático de Sociología de la Universidad Autónoma de Madrid. Pero el amor también justifica convivir sin pisar el juzgado o el altar. Y ese es un paso cada vez más frecuente, que podrá medirse tras el censo de este otoño. En el anterior, de 2001, las parejas de hecho eran más de medio millón, frente a casi nueve millones de matrimonios. Los expertos prevén ahora un número mucho mayor. Más de la mitad de las mujeres de menos de 30 años que conviven o lo han hecho, formaron su primera unión sin casarse. Uno de cada cinco jóvenes se inclina por la convivencia sin boda y uno de cada tres bebés nace fuera del matrimonio.

En 1995 eran algo más del 20% y esa fórmula caracterizaba sobre todo a las mujeres de nivel educativo alto y, en general, con trabajo remunerado. Esas dos características ya no pesan, pero sí otras: la convivencia sin boda es más frecuente en el mundo urbano, entre quienes han vivido algún tiempo fuera de la casa paterna y entre los hijos de divorciados. La edad también es relevante: a mayor juventud, mayor convivencia de hecho.

La apuesta por la convivencia gana terreno pese a que la fórmula se topa con mayores inconvenientes que los matrimonios. Entre ellos, cierta inseguridad jurídica. A falta de una ley estatal que regule las uniones de hecho, las comunidades autónomas han legislado, pero no todas ni de la misma manera. De las 17, 13 han aprobado leyes distintas -alguna muy completa, como la catalana, pionera en 1998.

Con todo, los matrimonios caen, su número desciende desde 2005 y los civiles superan ya a los religiosos. Además, la pareja de hecho se plantea con frecuencia como un “matrimonio a prueba”, un paso previo para acabar en el juzgado o la iglesia.

(ELPAIS.com – 28/08/2011 – Charo Nogueira)

III.

MANCHEGO (LA MANCHA). El más emblemático de los quesos españoles. Elaborado con leche de oveja manchega, se presenta en piezas cilíndricas. Sabor ligeramente picante, ácido y salado. Muy mantecoso. Precio aprox.: 25 euros/kilo.

IDIAZÁBAL (NAVARRA-GUIPÚZCOA). Los mejores, con etiqueta negra, los hacen los pastores con leche de ovejas de la raza latxa. Cilíndricos, con un peso de entre 1 y 3 kilos, y maduración de 4 a 8 meses. Sabor ligeramente picante y ácido. Mantecoso. Precio aprox.: 50 euros/kilo.

CABRALES (ASTURIAS). El mejor de nuestros quesos azules, de leche de vaca, cabra y oveja. Madura entre 3 y 5 meses en cuevas de los Picos de Europa. Piezas de entre 2 y 5 kilos, de pasta semiblanda. Penetrante olor, textura untuosa, sabor fuerte y con un final picante. Precio aprox.: 38 euros/kilo.

MAHÓN (MENORCA). Queso artesano elaborado con leche cruda de vaca. De forma cuadrada, su peso varía entre los 2 y los 4 kilos. Lo hay desde tierno hasta añejo. Se deshace en escamas y ofrece un olor intenso, con un final salado y picante. Precio aprox.: 28 euros/kilo.

MAJORERO (FUERTEVENTURA). Quesos de forma cilíndrica de entre 2 y 5 kilos, realizados con leche cruda de cabra majorera. Sabor agradable, muy graso en la boca, y ligeramente ácido y dulce a la vez, con un final salado. Precio aprox.: 30 euros/kilo.

GRAZALEMA (CÁDIZ). Uno de los quesos más cotizados. Se elabora con leche de ovejas merinas y de cabras de raza payoya, autóctonas de la sierra de Grazalema. Cilíndrico, con peso entre 1,5 y 2,5 kilos. Textura firme y sabor intenso, graso y algo picante. Precio aprox.: 32 euros/kilo.

ZAMORANO (ZAMORA). Aunque puede confundirse con el manchego, tiene personalidad propia, elaborado con leche cruda de ovejas churras. Entre 1 y 4 kilos, y una maduración que llega a los 12 meses. Los más curados son grasos y con picor intenso. Precio aprox.: 27 euros/kilo.

LAS GARMILLAS (CANTABRIA)

Es fresco y de delicada textura, por lo que su tiempo de consumo no supera las dos semanas. Con forma de torta irregular, su peso ronda el medio kilo. Muy cremoso, ligeramente dulce y con una suave acidez. Precio aprox.: 13 euros/unidad.

SAN SIMÓN DE COSTA (LUGO). Con un formato similar al queso de tetilla, ofrece un color más oscuro, pues se ahuma con madera de abedul. Se usa leche de vaca. Ligero olor a humo y un sabor suave, algo ácido y picante. Precio aprox.: 16 euros/kilo.

(ABC – 11/06/2011 – Carlos Maribona)

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Átszámítási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
24	30
23	29
22	28
21	26
20	25
19	24
18	23
17	21
16	20
15	19
14	18
13	16
12	15

Feladatpont	Vizsgapont
11	14
10	13
9	11
8	10
7	9
6	8
5	6
4	5
3	4
2	3
1	1
0	0

EXPRESIÓN ESCRITA

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írás feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom, szövegalkotás	5
Formai jegyek és hangnem	3
Nyelvhelyesség	5
Összesen	13

2. Ha a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szövegösszegtől.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom, szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat,
- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok, valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott

irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben megfelelő lehet az adott szempont kifejtése akkor is, ha a vizsgázó csak egy mondatban fogalmazza meg a kérdést.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a *Nyelvhelyesség* szempontnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, közép fok stb.).

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonyoknak és a közlési szándéknak.

E szempont értékelésénél csak a nyelvtani és helyesírási hibát sem tartalmazó variációk számítanak helyesnek. Amennyiben a megszólítás és az elköszönés külön-külön helyes ugyan, de nem illenek egymáshoz, akkor a formai jegyek nem megfelelőek (0 pont).

Nyelvhelyesség

E szempont összefoglalja a szókincs, kifejezőmód, nyelvtan és a helyesírás követelményeit.

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos),
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Az ismétlődő nyelvi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Javítási jelrendszer

Tartalom, szövegalkotás

E szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámaának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel és szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2– (szám és mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = D,
Megszólítás = M,
Köszönés = K,
Aláírás = A.

A teljesítés minőségét mutató jelek:

K (nagybetű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
√A (hiányjel és nagybetű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,
A (aláhúzott nagybetű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy.

Nyelvhelyesség

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,
É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,
ÉL = megértést zavaró lexikai hiba,
G = nyelvtani (grammatikai) hiba,
ÉG = megértést zavaró nyelvtani hiba,
H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

_____ (aláhúzás) = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,
√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,
——→ (nyíl) = szórendi hiba,
_____ i (aláhúzás és i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (1. feladat)

Tartalom, szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.</p> <p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.</p> <p>A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés.</p> <p>A vizsgázó megfelelően használja a szövegalkotás tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.</p> <p>A formai tagolás megfelelő.</p> <p>Elérte a megadott szövegmennyiséget (120–150 szó).</p>	<p>A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a negyediket pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat nagyrészt megfelelően valósította meg.</p> <p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése nagyrészt logikus.</p> <p>A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés.</p> <p>A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegalkotás tartalmi és nyelvi elemeit.</p> <p>A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>Legalább 90 szó a szöveg hossza.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többi pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>vagy:</p> <p>A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és még legalább egy irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>A kommunikációs célokat részben valósította meg.</p> <p>A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés.</p> <p>Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>A szöveg hossza: 51–89 szó.</p>	<p>A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és nem tárgyalta a többi szempontot.</p> <p>Alapvető kommunikációs célját nem éri el.</p> <p>Nem jött létre szöveg.</p> <p>A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást.</p> <p>Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.</p> <p>Az alkotott szöveg hossza nem haladja meg az 50 szót.</p>

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyinak.</p> <p>Van helyes megszólítás, dátum, elköszönés és aláírás.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyinak.</p> <p>Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás.</p> <p>A dátum és az elköszönés hibás vagy hiányzik.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzetthez való viszonyinak.</p> <p>Hiányzik vagy nem helyes a megszólítás és/vagy az aláírás.</p> <p>vagy:</p> <p>A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.</p>

Nyelvhelyesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi.</p> <p>Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a szöveg megértését.</p> <p>A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondatszerkesztése is változatos.</p> <p>A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.</p> <p>A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra.</p> <p>A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.</p> <p>A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre.</p> <p>A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>	<p>A szöveg szókincse egyszerű. Sok a szóismétlés.</p> <p>A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a mondanivaló megértését.</p> <p>A vizsgázó alig törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre.</p> <p>A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy több, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs szegényes.</p> <p>A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre.</p> <p>A szövegben számos, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.</p>

Második feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	4
Szövegalkotás	3
Szókincs, kifejezősmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	17

2. Ha a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind a négy irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában, s megfelelő mélységben kell tárgyalnia azokat. Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot csak személyes vonatkozásban tárgyal, az irányító szempont kifejtése csak részben megfelelő. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezősmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgázó véleményét alátámasztó érvek elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentésszintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szó szerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szó szerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A formailag nem megfelelően tagolt szövegeket alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezőmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelmezavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „traer“ ige helyett a „llevar“ igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezőmód* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelmezavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs*, *kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy igét helytelen vonzattal használ (pl. ir en), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényesül. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Javítási jelrendszer

(ld. első feladat)

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Minden irányító szemponthoz fogalmazott meg gondolatot. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét. Elérte a megadott szövegmennyiséget (200–250 szó).	A vizsgázó három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki. A negyedik szempontot csak részben vagy egyáltalán nem tárgyalta. A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét. Az alkotott szöveg hossza legalább 170 szó.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki részletesen vagy négy , illetve három irányító szempontot tárgyalta részben. A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt. A szöveg hossza 101–169 szó.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki részletesen, vagy csak két irányító szempontot tárgyalta részben. A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét. Az alkotott szöveg hossza nem haladja meg a 100 szót.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveg szókincsa egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondszerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondszerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondszerkesztése nem kellően változatos. Rendszerszerű hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a mondanivaló megértését.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondszerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.